

Tagasi inglite linnas

Armas sõber!

Sel korral alustagem tuleval pühapäeval peetava misjonipüha auks kahe viktoriiniküsimusega¹. Oled valmis?!

- 1) Mis linn peale Los Angelese on tuntud “inglite linnana”?
- 2) Milline kohanimi on Guinnessi rekordite raamatu kohaselt maailmas kõige pikem, koosnedes lausa 168-st tähest?

Vihjeks tervitame teid Krung Thep Maha Nakhonist või Krung Thepist, nagu kohalikud lühendatult Bangkoki kutsuvad, mis tähendab tõlkes, nagu ehk juba aimasid, inglite linna. Olge aga valmis üllatunult muhelema, sest Bangkoki taimeelne täispikk nimi kõlab tegelikult *Krung Thep Mahanakhon Amon Rattanakosin Mahinthara Ayuthaya Mahadilok Phop Noppharat Ratchathani Burirom Udomratchaniwet Mahasathan Amon Piman Awatan Sathit Sakkathattiya Witsanukam Prasit*. See pali ja sanskriti keeltest võrsuv nimetus on kirjeldus linna imelistest omadustest ja asutajatest, sisaldades viiteid budismile, hinduismile ning usule uuestisündi. Igatahes on juba peale vaadates selge, et see on leidnud õigustatult koha Guinnessi rekordite raamatus kui kõige pikem linnanimi.

Meie uues kodulinna on muudki külluses kui tähti linna nimes. Näiteks tunglemist vältiv viisakas rahvamass, tänavamüüjate toiduletikesed, mille vahel lõunapaus ajal elegantset ärakellelegi-kanna-peale-astu-slaalomit saab harjutada ning need lõputud vood autosid ja mootorrattaid, mis tänavaruumi pärast võitlevad, kuigi tänavaid jätkub nii maa alla kui teede kohale. Aga see inim- ja sõidukimass voolab kuidagi sujuvalt omasoodu ja end tuleb sellisteks katsumusteks lihtsalt õigesti meelestada, et mitte külma närvi kaotada, sest jahe närv tuleb kuumuses kasuks, et katel üle ei hakkaks keema.

Kui kolme aasta eest Myanmarisse kolimine oli hüpe täielikku tundmatusse, saabusime nüüd siiski juba tuttavasse linna, mille u 10 miljoni elaniku hulgas on mõni tuttavgi ees. Viitasingi seekordsele uue tööperioodi algusele kui *kodust koju* minekule. Korterit pidime siia saabudes küll alles otsima hakkama ning sellega olemegi esimesed poolteist nädalat intensiivselt tegelema. Loodame sel nädalal allkirjastada ühe korteri üürilepingu, mille rohkete korterite vaatamise ning plusside ja miinuste kaalumise järel välja valisime. Kui see kiri sinuni jõuab, pakimegi loodetavasti oma kohvreid juba uues kodus lahti. Loodame ka, et selle tööperioodi jooksul elaksime vaid ühes, mitte viies

Kellegi märkamine ja kiitmine ei võta endalt üldiselt midagi ära ning on lihtne ja täitsa tasuta viis kellegi päev ilusamaks teha. Miks seda siis ise nii vähe praktiseerin? Nii mõtisklesin meie Soome organisatsiooni suvefestivali järel, kui tundsin end inimeste headuse ja tähelepanu poolt lausa ära hellitatud. Meile usaldati sel aastal festivali põhilava programmi modereerimine, mis oli paras väljakutse ning ma polnud ise päris kindel meie soorituse kvaliteedis. Seda enam olin üllatunud, kui paljud tulid kiitma meie lavakarimat ja sära ning olles jälginud meie tegemisi, imetlevad meie vastupidavust ja valmidust jääda misjonipiirkonda isegi raskuste kiuste. Sain ilusa meeldetuletuse, kui palju jõudu annavad soojad sõnad. Pildil valmistume kuumalainet trotsides (mäletate veel, et oli selline?!) välijumalateenistuseks, kus õnnistati kõiki uuele tööperioodile minevaid misjonäre.

¹ Võite koguduses mõned küsimused juurde mõelda ja misjonipüha puhul koguduseliikmetele misjoniteemalise viktoriini korraldada.

kohas. Stabiilse kodu vajadus töörahu ja fookuse säilitamiseks oli üks põhjustest, miks otsustasime kolida just Bangkoki, mitte pöörduda tagasi hetkel veel ebastabiilsesse Myanmarisse.

Tööpiirkond laieneb

Kuigi kahel kodumaal veedetud viie kuu järel ning helge kuldse sügise keskel oli veidi nukker jälle kohvleid pakkida, ootasime lahkumist põnevusega ja juba kibeledes tegudele. Mis meid järgmise kaheaastase tööperioodi ajal ees ootab, on mõneti teada, kuid paljud detailid on alles selginemas. Hoolimata otsuselt kolida Taisse ei ole me koostööst Myanmariluterlike kirikutega loobunud. Meie senise Myanmarikoostööpartneri hinnangul avaneb teoloogilise instituudi tegevuse jätkamise võimalus heal juhul alles 2023. aasta suvel. Kiriku hetkeolukord on üpris keeruline, sest Põhja-Myanmaris, kus elavad meie koostöökiriku liikmed, on käinud aktiivne sõjategevus eelmisel aastal võimu haaranud sõjaväe ja kohalike vastupanuvõitlejate vahel. Paljud koguduseliikmed on elanud hirmus oma kodu pärast ning on olnud sunnitud vahepeal oma kodud jätma ja metsas peavarju otsima, palvetades, et oleks, kuhu tagasi pöörduda. Kohalike praegust elu-olu kirjeldavad igapäevase leiva ehk riisi ja õli lausa kolmekordne hinnatõus, inflatsioon, laialdane tööpuudus, pikale veninud kriisiolukorrast tulenev vaimne rusutus, hirm ja teadmatus enda ja oma lähedaste elu ning tuleviku pärast. Kahjuks võiks seda nimekirja veel jätkata.

Nagu alguses viidatud, tähistatakse saabuval pühapäeval, 23. oktoobril EELK kogudustes misjonipüha. Assessor Katrin-Helena Melder ja Misjonikeskuse juht Leevi Reinaru kutsuvad oma misjonipüha läkituses kogudusi tegema oma selleaastane annetus meie Myanmariluterlikiriku lastekodulaste toetuseks, et neile saaksid osta toitu ja muud esma- vajalikku. Eelmises kirjas kirjutasin pikemalt laste olukorrast, kuid meenutan siinkohal, et pandeemia ja riigipöörde tõttu jäi lastel kooliskäimisele kaheaastane paus (!). Nüüd on lapsed kooli tagasi pöördunud, kuid kuna kriisi järel on õpetajate puudus, on koolipäevad lühikesed ning õpetus ebaühtlane. Mõtlen ise murelikult, kuidas läbielatu laste vaimset heaolu, õppimisvõimet ja seega pikas plaanis tulevikku mõjutab. Kahjuks puuduvad kohalikus kogukonnas oskused ja teadmised nende teemadega tegelemiseks ning teadlikkus vaimse tervise hoidmisest on ka ühiskonnas laiemalt väga väike. Inimesed jõuavad muretseda vaid söögi ja peavarju pärast ning mõnes Myanmariluterlikiriku lastekodulapsi praegu toetada saame, on püüda koguda raha selleks, et laste toidulaud oleks kaetud. Kutsume ka sind tegema võimalusel ühekordne annetus nende vanemliku hooleta jäänud laste

Üks kohake maailmas, mida ka võõrsil olles päris koduks, oma pesaks kutsuda võiks, on nii oluline. Sinna on salvestunud mälestused hubastest hommikutest, maha jäänud argipäeva jäljed, aknast paistavad tuttavad vaated tänavatele, ümbritsevatele puudele, naabermaja kasside radadele. Seekord pidime oma Tartu kodu täielikult kastidesse kokku pakkima, mis võimaldas ühelt poolt palju asju uuele ringile saata, kuid tegi samas ka nostalgiliseks. Meile meeldib postkaarte ja vahvatest hetkedest püütud fotosid külmkapi uksele kinnitada ja neid vaadates on tunne, et ka kaugel olevad sõbrad on südames lähedal. Külmikuukse tühjendamine neist mälestuskildudest oligi pakkimise üks nukramaid hetki. Lugesin lähipäevil Lauri Räpi Instagrami mõtisklust, kus ta parafraseerib kedagi autorit: "Ma küll ei tea, kuidas kõik oleks võinud olla, aga tean, kuidas kõik oli", lisades sinna veel omaltpoolt, et "kuna kõik lõppeb ükskord moel või teisel nagunii, siis võiksite väärtustada seda, mis meil praegu on. Siinsamas. Just nüüd. Käesoleval hetkel."

toetuseks EELK Misjonikeskuse kontole märksõnaga “Toit Myanmar lastele”. Aitäh kõigile headele annetajatele!²

Meie praegune plaan ongi juba detsembris Myanmarisse reisida, et saaksime Eesti kristlaste ja heade annetajate toetuse ise üle anda. Pangaülekannete tegemine on sinna jätkuvalt keeruline ja kohalikud kardavad, et märgatakse välismaksete saabumist nende kontole, millest võib neile langeda kahtlus vastupanuliikumise rahastamisest. Ka meie peame kogu raha USA dollaritena kaasa võtma ja mustal turul kohalikuks rahaks vahetama, sest välismaise pangakaardiga raha välja võtta ei saa. Aktsepteeritakse vaid tuttuusi rahatähti ning näiteks kergelt kollakas või, oh häda, kortsus raha lükatakse rahakaubitsejate poolt resoluutselt tagasi. Vastu saadud raha üle muidugi kurta ei tohi, kuigi see on sageli määrdunud või isegi katkine.

Loodame, et jõuame külaskäigu ajal konkreetsete kokkulepeteni ka Myanmar luterlikke kirikuid ühendava föderatsiooniga, kuna juba mitu aastat oleme lootnud koostööd seal laiendada koostöölt ühe kirikuga koostöökse föderatsiooniga. Takistuseks on olnud pandeemia ja riigipöörde järel tekkinud kriisiolukorra lisaks ka kirikute omavahelised keerukad suhted ning nende endi jahe suhtumine omavahelisse lähemasse koostöösse. Ressursi piiratud tõttu ning kuna kõik kirikud on omaette nii väikesed, tundub see paljudele välispartneritele aga mõistlik tulevikusuund.

Enne reisi Myanmarisse käime oma Soome saatva organisatsiooni uue koostööpartneri juures Indoneesias Põhja-Sumatral Niasi saarel. Oleme seda koolituskoostööd juba alates pandeemia algusest vaikselt edendanud ning nüüd lõpuks pääsesime koha peale sealsete koguduseliikmete ja otsustajatega kohtuma. Aitäh, kui kõiki meie tulevikuplaane eestpalves hoiate!

Toivaste suvetuur – vaid buss puudus

Toivaste tiim käis suvetuuril risti-põiki läbi Soome, idapiirist lausa Lapimaani välja, kokku napilt vähem kui 10 000 km (selle võib ka viktoriiniküsimuseks panna:). Bussi meil polnud, kuigi asju oli kaasa pakitud, nagu seisaks hoovis Volvo asemel minibuss. Selline nõrkus meil kord on, et ümbritseme end asjadega kõikjal, kus jala maha paneme. Päris niisama sugulaste ja sõprade diivanitel magamas ega ka Lapimaa valgeid öid vaatamas ei käinud (kuigi seda kõike ka), vaid kalendrisse oli kaheks kuuks märgitud 41 ülesastumist meie tööd toetavates kogudustes. Selliseid kogudusi on meil Soomes 17, lisaks üheksa kogudust ja üks praostkond Eestis. Kõige nooremad kuulajad olid 4-aastased lastelaagrilised, vahele vilkad, kuid oluliste eluküsimustega maadlevad teismelised ning kõige vanemad juba hallipäised, oma pika elu jooksul lugematutele misjonäridele kaasa elanud palvetugi. Suur rõõm oli igast kohtumisest ning saime tõeliselt julgustatud, headuse ja armastusega üle külvatud ning vajaliku meenutuse, et me pole distantsist hoolimata sugugi üksi. Loodan, et saime omalt poolt anda tagasi meeldetuletuse millestki, mida kuulajad omakorda vajasisid. Üks EELK vaimulik ütles vahvalt, et kui oleksime Eestis, ega siis meie pärast ei tulekski meelde palvetada, kuid eemalolek on meid paradoksaalselt toonud lähemale ning toonud kokku ka neid, kes moodustavad meie tugitiimi Eestis.

Selles oli midagi terapeutilist, et sai jagada ja veelkord protsessida möödunud aastatel juhtunut, leppida iseenda piiratudusega, tuua kaugel misjonimaa konkreetsete inimeste lugude kaudu lähemale, ühendada vahemaa *meie ja nende* vahel. Võitleme inimestena ju sageli samasuguste olemise

*Mälestus ühest väga toredast leerilaagri seltskonnast.
Foto: Johannes Häkämies.*

² SA EELK MISJONIKESKUS SEB pank: EE551010602016015008 või Swedbank: EE482200001120254269.

kesksete küsimustega. Pandeemia ja sõja vahetu lähedus on teinud meid avatumaks näitama oma haavatavust, tunnustama, et asjad ei ole alati hästi, et meil on hirm ja valus maailma olukorra pärast, et igatseme inimsuhetesse enam armastust ja lähedust. Kohtumised, kus on endal olnud julgus olla haavatav või kus on ise saanud olla märkaja ja kuulaja rollis, on oma eheduses ja tõelisuses nagu pärlid. Aitäh, et meid on vastu võetud, kuulatud ja nähtud. Selle toel jaksame jälle edasi!

Rõõmu ja rahu soovides *Helene ja Joonas*

Hetked koguduste külaskäikudelt.

Eestpalve ja tänu

- * Oleme tänulikud võimaluse eest Kagu-Aiasse tagasi pöörduda ja et leidsime endale kodu.
- * Palvetame kõigi uute koostööpartnerite eest Myanmaris, Tais, Indoneesias ja ka Manipuris. Palume tarkust ja juhatust nende kogukondade teenimises.
- * Palvetame jätkuvalt kõigi Myanmaris kristlaste pärast. Palume rahu ja tervenemist kogu rahvale.
- * Palvetame detsembris eeloleva reisi eest, et saaks rajatud alus uuele heale koostööle.

Rakverest pärit Helene ja Soome päritoluga Joonas on Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku ja Soome Luterliku Evangeeliumiühingu misjonärid. 2019. aasta augustis läkitati nad tööle Kagu-Aiasse, Myanmarisse. Maailm on kiires muutumises ning tänaseks on Helene ja Joonas tööpõld laienenud. Uue tööperioodi alguses toimuvad läbirääkimised koolituskoostöö alustamiseks Indoneesias, kuid otsitakse uusi võimalusi koostöö jätkamiseks Myanmaris luterlike kirikute föderatsiooniga.

Kas sooviksid saada sõbrakirja oma e-postkasti?

Kirjuta Helenele aadressil helenetoivanen@gmail.com

Kas soovid toetada EELK välismisjonitööd tööd Myanmaris ühekordse annetuse või püsikorraldusega?

Annetused on oodatud EELK Misjonikeskus välismisjonikontole

Saaja: EELK Misjonikeskus, konto nr: EE292200221071313929.

Kas soovid olla meie tegemistega kursis sotsiaalmeedia kaudu?

Oleme leitavad Instagramis Toivasetmissio ja Facebookis Toivaset Missio.